

**Tento materiál byl vytvořen v rámci projektu Operačního programu
Vzdělávání pro konkurenceschopnost.**

Projekt MŠMT ČR	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu	CZ.1.07/1.4.00/21.2146
Název projektu školy	Inovace ve vzdělávání na naší škole ZŠ Studánka
Šablona III/2	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

SADA č. V

Identifikátor: VY_32_INOVACE_SABLONA V_Čj, DUM 3

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk

Název: Podmět a věta podmětná 8. ročník

Autor: Mgr. Lenka Friedrichová

Stručná anotace: Různé formy cvičení na upevnění učiva o vedlejších větných členech a vedlejších větách.

Metodické zhodnocení: Vyhodnocení cvičení poskytne žákům zpětnou vazbu o znalostech učiva ze skladby. Rozvíjí i stylistickou schopnost žáků. Může být použit i pro práci ve skupinách. Odučeno dne 26. 9. 2011 v 8. C.

CVIČENÍ:

1. Vyhledejte v následujícím textu vedlejší věty podmětné (označte je) a podtrhněte spojovací výrazy, kterými jsou uvozeny.

Kdo rozezná holubinku od křemenáče, není ještě znalcem hub.

Domníváte se, že by bylo správné, abych promluvil s nájemníky?

Ani ve snu by mě nenapadlo, že se bude vdávat tak brzy.

Co řeknu, platí.

Kdo chce mít zdravé a kvetoucí kaktusy, musí dokonale ovládat všechny zásady jejich správného pěstování.

Rozčilovalo ho, když krčila nos.

Bylo jí k smíchu, že se s vozíkem muselo pár kroků klusat.

Kdo se na ni zadíval, měl pocit, jako by ji viděl v mlze.

Zdá se mi, jako by někdo stál za dveřmi.

Je zajímavé, že se neustále pohybují a že ani na chvíli nezůstávají v klidu.

Kdo má v hlavě plno nesmyslů, sám se tam nakonec nevyzná.

Některé věty podmětné je možno nahradit vyjádřením s infinitivem či podstatným jménem. Vznikne tak ze souvětí zpět věta jednoduchá.

CVIČENÍ:

2. Nahraď vedlejší větu podmětnou výrazem, jehož základem je podstatné jméno nebo infinitiv. Kde je to možné, užij obou možností.

Příklad: Dopalovalo ho, že je tak drzá. Dopalovala ho její drzost.

Dá mi dost práce, abych přečetl všechny ty knihy.

.....

Cestou ho napadlo, že se ještě zastaví na poště.

.....

Doporučuje se, abychom si zuby čistili dvakrát denně.

.....

Vadilo mu, že si zpívá.

.....

Trvalo dlouho, než se král z té rány uzdravil.

.....

Vyplácelo se mi, když jsem o prázdninách roznášel noviny.

.....

Je neslýchané, abych byl terčem posměchu.

.....

Stojí za to, aby sis tu desku poslechl.

.....

Na jednání bylo zdůrazněno, že bezpečnost můžeme zajistit jen společným úsilím.

.....

3. Opačný úkol - vyjádření s infinitivem nahrad' vedlejší větou podmínkou:

Příklad: Odhalovat příčiny je teď na Davidovi.

Teď je na Davidovi, aby odhaloval příčiny. (někde je třeba změnit pořádek slov)

Stačilo trefit se o kousek výš.

.....

Bylo mu naléhavě doporučeno dodržovat zásady správné životosprávy.

.....

Je překvapující vidět ho v blízkosti školy.

.....

Vězni se podařilo utéci.

.....

Být kritizován je vždy nepříjemné.

.....

Navrhuje se omezit zbytečné výdaje.

.....

Bylo by žádoucí přestat s nekonkrétní a neadresnou kritikou.

.....

Nesluší se odmlouvat rodičům.

.....

Bylo rozhodnuto dětské hřiště vybudovat u parku.

.....

4. Podobný úkol:

Vyjádření, jehož základem je podstatné jméno, změň na souvětí s vedlejší větou podmíněnou.

Příklad: Jeho statečnost mi vyhovuje.

Vyhovuje mi, že je statečný. (opět pozor na pořádek slov)

Za to mi přece byla slíbena vyšší odměna.

.....

Stačí jeden krok a jsi ve vodě.

.....

Tím byla jasně dokázána jeho nevina.

.....

Úmrtí profesora Nováka mě velmi zarmoutilo.

.....

Víra ve vítězství je před každým zápasem nutná.

.....

Ústavou je zaručena péče státu o nemocné.

.....

To oblékání ti trvá dlouho.

.....

Tvá píle se ti určitě vyplatí.

.....

Řadou měření byla přezkoušena odolnost kovu vůči korozi.

.....

ŘEŠENÍ:

1. věty podmětné:

- kdo rozezná.....spojovací výraz . kdo
- abych promluvil...spojka – abych
- že se ještě.....spojka – že
- abychom si.....spojka – abychom
- že si zpívá.....spojka – že
- než se král.....spojka – než
- když jsem o prázdninách.....spojka – když
- abych byl.....spojka – abych
- aby sis tu desku.....spojka – aby
- že bezpečnost.....spojka – že

2. věty jednoduché:

Dá mi dost práce přečíst ty knihy. Dá mi dost práce přečtení těch knih.

Cestou ho napadlo zastavit se na poště.

Doporučuje se čistit zuby dvakrát denně. Doporučuje se čištění zubů dvakrát denně.

Vadil mu její (jeho) zpěv.

Uzdravit se z té rány trvalo králi dlouho.

Vyplácelo se mi roznášení novin o prázdninách. Vyplácelo se mi roznášet o prázdninách noviny.

Je neslýchané být terčem posměchu.

Poslech desky stojí za to. Poslechnout si desku stojí za to.

Na jednání byla zdůrazněna nutnost společného úsilí o bezpečnost. Na jednání bylo zdůrazněno zajistit společné úsilí o bezpečnost.

3. souvětí s vedlejší větou podmínkou:

Stačilo, abych se trefil o kousek výš.

Bylo mu naléhavě doporučeno, aby

Je překvapující, že jsme ho viděli....

Vězni se podařilo, že utekl.

Je vždy nepříjemné, když je člověk kritizován.

Navrhuje se, aby se.....

Bylo by žádoucí, aby se přestalo.....

Nesluší se, abychom odmlouvali...

Bylo rozhodnuto, aby dětské hřiště....

4. souvětí s vedlejší větou podmínkou:

Bylo mi přece slíbeno, že za to ...

Stačí, abys udělal...

Tím bylo dokázáno, že je nevinný.

Zarmoutilo mě, že profesor...

Před každým zápasem je nutné, abychom věřili...

Ústavou je zajištěno, aby stát...

Trvá ti dlouho, než se...

Určitě se ti vyplatí, když budeš...

Řadou měření bylo přezkoušeno, že kov je....

Použité zdroje:

STYBLÍK, Vlastimil a kol., *Český jazyk pro 8. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií..2. vyd. Praha: SPN, 2005.*

ISBN 80-7235-125-5, s.114.

GREPL, Miroslav, KARLÍK, Petr, *Učte se s námi skladbě češtiny cvičebnice pro základní a střední školy. 1. vyd. Praha: SPN, 1992,*

ISBN 80-04-24567-6, s.21-26.

STYBLÍK, Vlastimil a kol., *Cvičení z pravopisu pro větší školáky pro žáky vyšších ročníků ZŠ a nižších ročníků osmiletých gymnázií. 1. vyd. Praha: SPN, 1993.*

ISBN 80-04-25238-9,s. 112-113.